

A.S.Z.
ZIEKENHUIS

Infosessie 'Bevallen in het
A.S.Z.'

Infosessie 'Bevallen in het A.S.Z.'

- Info over het traject van ouders doorheen :

Zwangerschap

Arbeid

Bevalling en

Postpartum

+

- Rol van de vroedvrouw /team

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- Info op website A.S.Z. ivm coronamaatregelen -> Bevallen ten tijde van corona
Raadpleeg regelmatig website voor bezoeksregeling !!!
- Info bij huisarts, gynaecoloog
- Prenatale oefeningen bij de kinesist
- Volgen infosessie online 'bevallen in A.S.Z.'
- Info bij vroedvrouw op prenatale consultatie
- Info bij **eigen verzekering, mutualiteit** : welke kosten, welke supplementen worden terugbetaald?
-> zie ook website A.S.Z voor meer info over kostprijs opname

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

www.asz.be

Voor een PCR-test in het A.S.Z. hoeft u geen afspraak te maken. Het resultaat hebt u binnen de 48u, vaak zelfs na één dag. U kan terecht in Aalst, Geraardsbergen en Wetteren. **Opgelet: vanaf september 2021 worden er op GEEN PCR-testen meer afgenomen op zon- en feestdagen!** Voor meer informatie klik hier.

Patiënt Bezoeker Professional

Zoeken Contact Menu

Afspraak maken

Welkom in het A.S.Z. ziekenhuis

Het A.S.Z. biedt als één van de belangrijkste spelers in de Vlaamse ziekenhuissector hoogkwalitatieve en tegelijkertijd warme, medische en verpleegkundige zorg op drie locaties: Aalst, Geraardsbergen en Wetteren.

► [MEER INFO](#)

SPOEDGEVALLEN

🔍 ZOEKEN

⚙️ CORONAVIRUS

📄 ONTHAAL & INFO

📅 VACATURES

📍 MAAK EEN AFSpraak

🏥 KINDERZIEKENHUIS

🇳🇱 ZORGAANBOD

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

Kritieke diensten

[Meer weten?](#)

Laboratorium

[Meer weten?](#)

Longen

[Meer weten?](#)

Moeder & Kind

[Meer weten?](#)

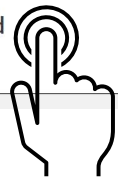
Palliatieve zorg

[Meer weten?](#)

Pijnbehandeling & Anesthesie

[Meer weten?](#)

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

Moeder & Kind

[Meer weten?](#)

Moeder & Kind ×

- ▶ [Borstkliniek](#)
Borstonderzoek, borstkanker
- ▶ [Fertiliteit](#)
- ▶ [Neonatologie](#)
Prematuren, vroeggeboorte
- ▶ [Pediatrie](#)
Kindergeneeskunde
- ▶ [Verloskunde](#)
Materniteit, kraamafdeling

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

Patiënt Bezoeker Professional

Zoeken Contact Menu

Home > Zorgaanbod > Verloskunde

Verloskunde

De afdeling verloskunde omringt moeder, partner en pasgeboren baby met de beste zorgen. De kraamafdeling, de verloskamer en de dienst neonatologie zijn onderdeel van de dienst verloskunde.

Afspraak maken

OPGELET!

Het coronavirus zorgt voor heel wat ongerustheid, angst en talloze vragen. Wij begrijpen zeer goed dat deze ongewone situatie onaangenaam is en helemaal niet strookt met de verwachtingen die u had omtrent zwangerschap en bevalling. [Om u correct te informeren kunt hier alle informatie terugvinden over het bevallen in tijden van corona.](#)

Meer over dit specialisme

- [Zwanger worden](#)
- [Zwanger?](#)
- [Bevallen in het A.S.Z.](#)
- [Borst- en flesvoeding](#)
- [Na de bevalling](#)

BEVALLEN IN TIJDEN VAN CORONA

ARTSEN

TEAM

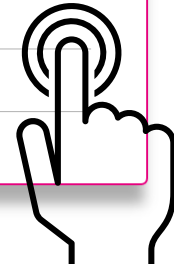
EEN AFSpraak MAKEN

KRAAMAFDELING

VIRTUAL TOUR VERLOSKWARTIER

BROCHURES

NIEUWS & AGENDA

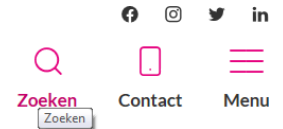

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

Patiënt Bezoeker Professional

[Home](#) > [Nieuws](#) > Virtuele rondleiding doorheen het verloskwartier bij het A.S.Z.

Virtuele rondleiding doorheen het verloskwartier bij het A.S.Z.

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

I Brochures

Zoek op trefwoord

Verloskunde

FILTER

RESET

Onthaalbrochure Neonatologie

7 september 2021

Verloskunde

Zwanger in het ASZ

7 september 2021

Verloskunde / Gynaecologie

Een veilige slaapomgeving voor uw kind

11 juni 2021

Pediatrie / Verloskunde

Praktische weetjes Opgvolging zwangerschap ASZ

9 juni 2021

Gynaecologie / Verloskunde

Bevallen in het A.S.Z.

25 februari 2021

Verloskunde / Gynaecologie

Borstvoeding: de beste start

25 februari 2021

Verloskunde / Gynaecologie

Epidurale verdoving bij bevalling

25 februari 2021

Verloskunde / Gynaecologie

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

[Home](#) > [Patiënt](#) > [Kosten en prijsramingen](#) > [Prijsramingen](#)

Prijsramingen

Het A.S.Z. stelt voor de meest voorkomende ingrepen en onderzoeken een prijsraming ter beschikking. De geschatte bedragen geven enkel een richtbedrag. Want soms varieert de werkelijke kostprijs door onvoorziene omstandigheden (bv. extra onderzoeken en/of ingrepen, complicaties). Opgelet: bepaalde kosten (telefonie, rooming-in, ...) zijn niet inbegrepen in deze prijsraming. [Meer informatie over de kostprijs vindt u hier.](#)

Maak een selectie in elk van de vijf filters, deze worden onmiddellijk toegepast.

Dienst *

Gynaecologie-Verloskunde

Ingrep *

Vaginale bevalling

Mutualiteit *

Ja

Patiënten die aangesloten zijn bij een mutualiteit betalen enkel het remgeld en eventuele supplementen van hun verblijf. De overige kosten worden rechtstreeks met het ziekenfonds geregeld. Dit wordt de derdebetalersregeling genoemd. Indien u niet bent aangesloten bij een mutualiteit, moet u de factuur volledig zelf betalen. Dit is ook zo indien uw ziekenfonds niet tussenkomt voor de ingreep (bv. voor een esthetische ingreep).

Verhoogde tegemoetkoming *

Nee

Personen met een voorkeurregeling, ook wel verhoogde tegemoetkoming genoemd, betalen minder remgeld. Voor meer informatie hieromtrent neemt u best contact op met uw mutualiteit.

Kamer type *

Meerpatiëntenkamer

Deze prijsberekeningstool helpt u om bewuste keuzes te maken, zoals de kamerkeuze op de opnameverklaring. Hou hierbij ook rekening met wat uw hospitalisatieverzekering dekt en niet dekt (informeer u vooraf).

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- **Kamerkeuze** bepalen voor opname .
- U heeft de keuze tussen een 1 of 2 PK. Enkel op een 1-persoonskamer kan partner blijven bijslapen (50€ /dag = overnachting +3 maaltijden) -> verzekering?
- Bij opname moet de kamerkeuze steeds **getekend** worden aan onthaal (mag ook door partner/ verzekeringskaart of papieren meenemen)

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- Bespreek mogelijke '**problemen**' (gezondheid, betaling, allergieën,...) voordien met gynaecoloog, zodat dit eventueel reeds voor opname kan behandeld worden. Vb doorverwijzing naar arts anaesthesist (rugproblematiek- epidurale mogelijk?) of naar sociale dienst (probleem betaling), of diëtiste,.....
- Bij elke opname moet **een opnameboekje** worden ingevuld
- Bij keuze voor epidurale anesthesie toestemmingsdocument ondertekenen uit brochure EA

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- Vraag het **groeipakket** aan= geheel van financiële tegemoetkomingen van de Vlaamse overheid en vervangt de vroegere **kinderbijslag**.

Bij de geboorte krijg je een eenmalig startbedrag. Na de geboorte krijg je voor je kind een maandelijks basisbedrag.

Wanneer? Vanaf de 6de maand van de ZGS

Waar? Je kan dit aanvragen bij een uitbetaler van je keuze : FONS, Parentia, Infino, Kidslife Vlaanderen en MyFamily.

Vragen over het groeipakket?

Bevraag bij eigen werkgever/personneelsdienst

Bevraag bij het Huis van het Kind (Grote Markt 3, Aalst)

Bevraag bij Kind en Gezin

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- **Erkenning** kind (niet gehuwde koppels)

Waarom ? Door de erkenning krijgt je partner dezelfde rechten en plichten als jijzelf.

Wanneer ? Vanaf de 6de maand van de ZGS

Waar ? administratief centrum gemeente / samen gaan

Meenemen? Attest ZGS met vermelding vermoedelijke bevallingsdatum (gynaecoloog/ huisarts)

De geboorteaangifte gebeurt door één of beide ouders.

Ben je niet gehuwd of deed je vooraf in de ZGS geen erkenning, dan dien je als moeder zelf de geboorteaangifte te doen !

Hoe kan ik mij voorbereiden op de bevalling en verblijf op de kraamafdeling?

- Zet je **bevallingskoffer** klaar vanaf 37w ZGS
  - > Zie ook infobrochure 'De baby komt eraan...' en 'Bevallen in het A.S.Z.'

Documenten : ID-kaart, bloedgroepkaart, verzekeringskaart/formulieren, document erkenning.

Persoonlijk **verzorgingsgerief**

-> Hygiënische maandverbanden = kraamafdeling

Babygerief:

Kledij = hemdjes, bovenkledij, mutsje, kousjes,

Haarborsteltje en kammetje

Verzorgingsproducten : niet geparfumeerd

= vloeibare zeep, badolie, luierzalf

-> Vochtige doekjes en pampers = kraamafdeling

Tip : Nieuw textiel eerst wassen

Maak een zak met je keuze van **eerste** babykledij

Prenatale consultatie

Op een zwangerschapsduur van 35 a 37weken

Wat ?

- Medische controles (bloeddruk, urine, gewicht, streptococcenscreening,...)
- Praktische voorbereiding naar arbeid en bevalling
- Extra informatie over borst- of flesvoeding op vraag
- Bespreking van voorkeuren en verwachtingen rond arbeid en bevalling
- **Brochure 'bevallen in het A.S.Z 'op voorhand doornemen aub!**

Waar ? Campus Aalst –2de verdieping /S- gebouw
=consultaties gynaecologie ->derde betalingssysteem

Ambulante controle op verloskwartier

Op vraag arts

- Postmaturiteit (>40w)
- Complicaties (IUGR, oligohydramnion, hypertensie)

Op eigen initiatief

- Vermoeden van gebroken vliezen
- Verminderde kindsbewegingen
- Na een val, trauma ....

-> Zie verder : wanneer naar ziekenhuis komen?

Waar ?

Campus Aalst – dienst verloskamer/ 2de verdieping /centraal gebouw(onthaal)

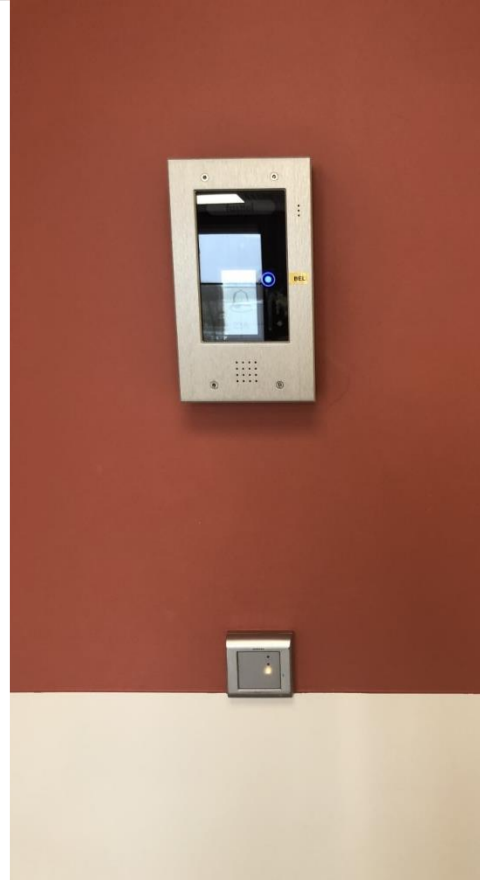
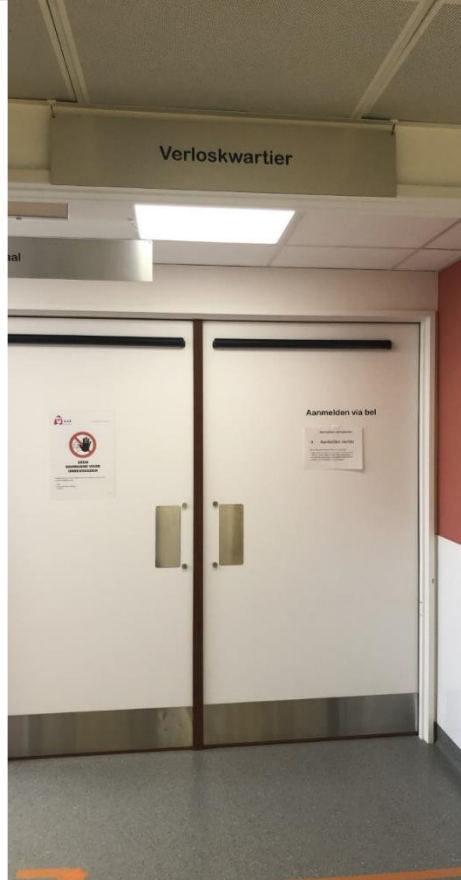
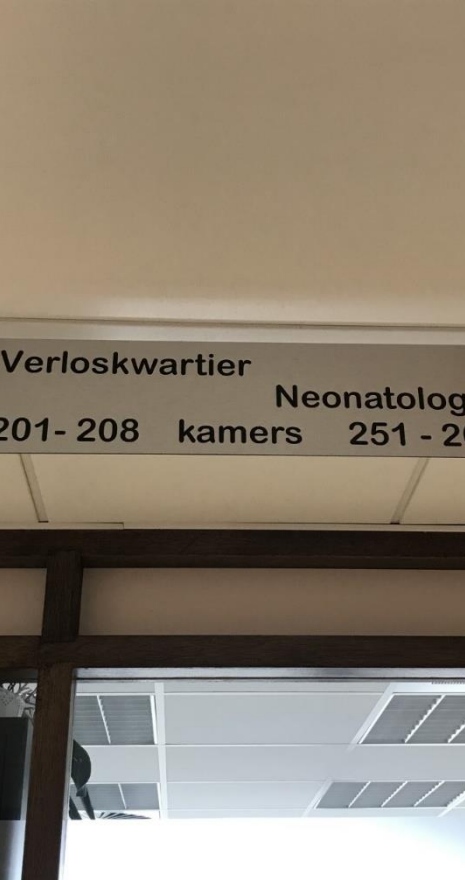
Ambulante controle op verloskwartier

- CTG (Cardiotocografie of monitor) voor registratie
  - foetale harttonen
  - contracties
- Bloeddruk
- Urinecontrole
- Eventuele andere onderzoeken

Van arbeid tot bevalling

Van arbeid tot
bevalling

Wanneer naar de verloskamer komen?

- ✓ Regelmatige contracties
- ✓ Vruchtwaterverlies
- ✓ Bloedverlies
- ✓ Verminderde kindsbewegingen
- ✓ Trauma
- ✓ Bij elke ongerustheid

Ambulante controle /opname op de verloskamer

-> Gelieve vooraf te bellen naar het verloskwartier **053 76 42 22** met vermelding soort klachten !

Toegang A.S.Z. via de hoofdingang

Tussen 6u30 en 20u30

Toegang A.S.Z. via spoedopname

Tussen 20u30 en 6u30

Controle bij aankomst spoed/ verlos– covid maatregelen

- ✓ **Temperatuur** controle bij elke zwangere en partner
- ✓ Chirurgisch **mondmasker voor u en uw partner**
  - ✓ Mond en neus bedekken
  - ✓ Bij elk contact met andere persoon dragen
- ✓ Controle **symptomen /anamnese covidklachten**
  - ✓ Keelpijn, hoesten, koorts, hoofdpijn, reisverhaal...
- ✓ **Screening** covid-19 door een neus /keelwisser (moeder)
- ✓ **Screening** covid-19 **partner** (volgens afspraak ZH)

Persoonlijk beschermingsmateriaal zorgpersoneel

✓ **Mondmasker** door alle personeelsleden

✓ **Bijkomend beschermingsmateriaal :**

handschoenen, overschoort, beschermbril bij partus

FFP2 masker

->tot zolang resultaat screening niet gekend is.

Opname verlos?

- ✓ Anamnese en kennismaking
- ✓ Elektronisch dossier inkijken
- ✓ Screening covid-19
- ✓ CTG (controle harttonen en contracties)
- ✓ Controle parameters (bloeddruk, puls, temperatuur)
- ✓ Urinecontrole
- ✓ Inwendig onderzoek
- ✓ Telefonisch overleg met gynaecoloog
  - > Gynaecoloog en kinderarts : associatie

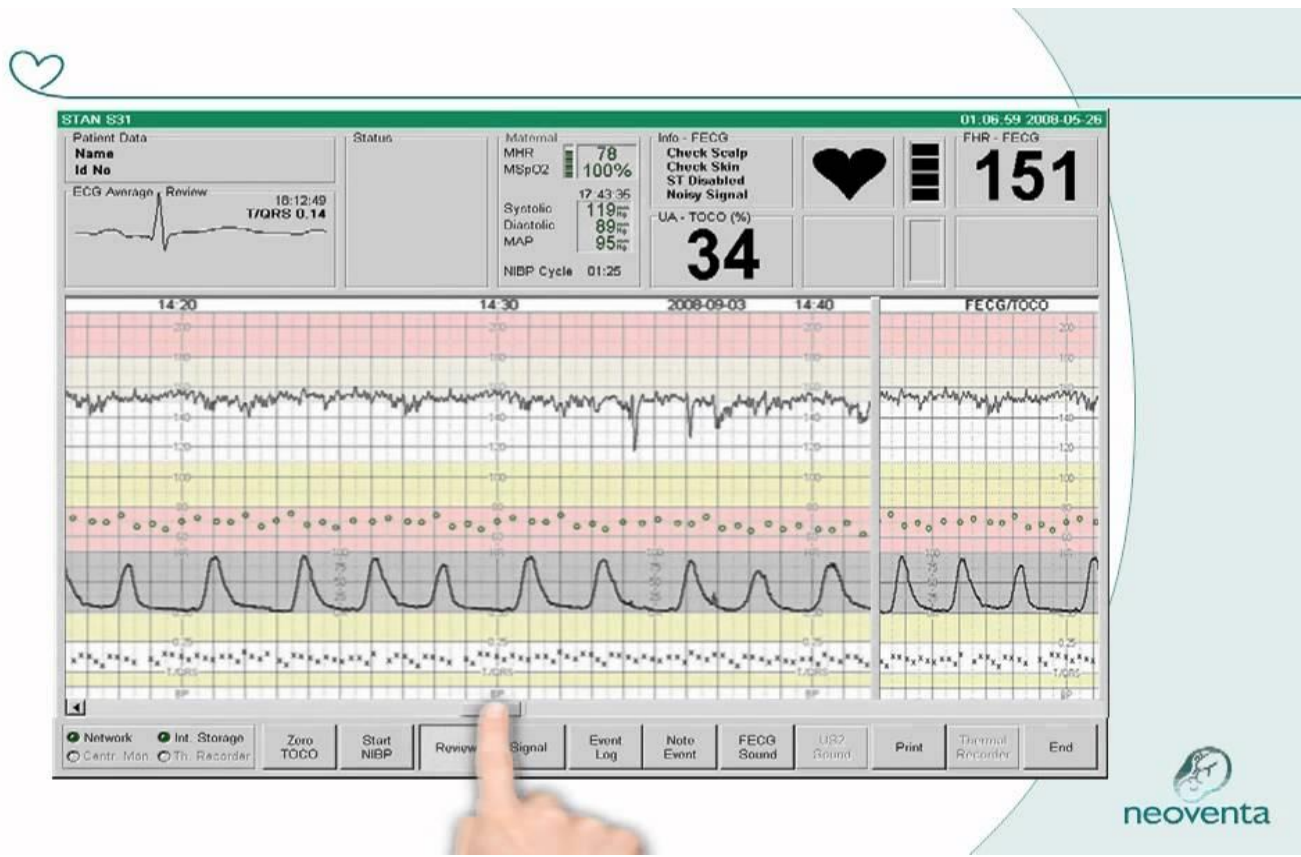
De bevalling

- ✓ De ontsluitingsfase
- ✓ De uitdrijvingsfase
- ✓ De nageboorte

Begeleiding tijdens de ontsluitingsfase

- ✓ Controle contracties en foetale harttonen /STAN
- ✓ Infuus zo nodig (waak, antibioticatoediening, epidurale)
- ✓ Inwendig onderzoek

✓ Controle baarmoederhals

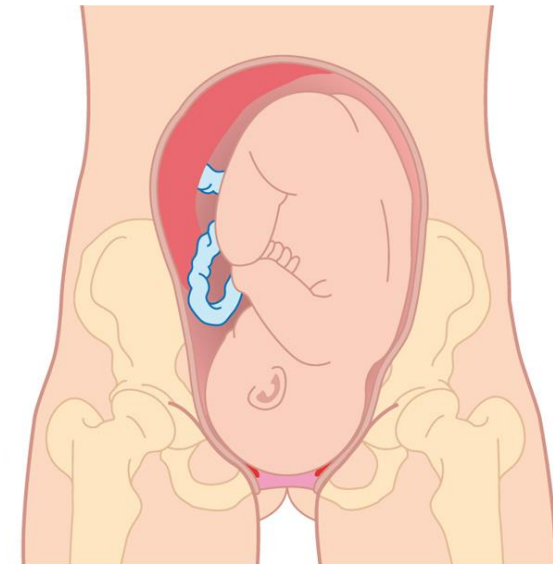
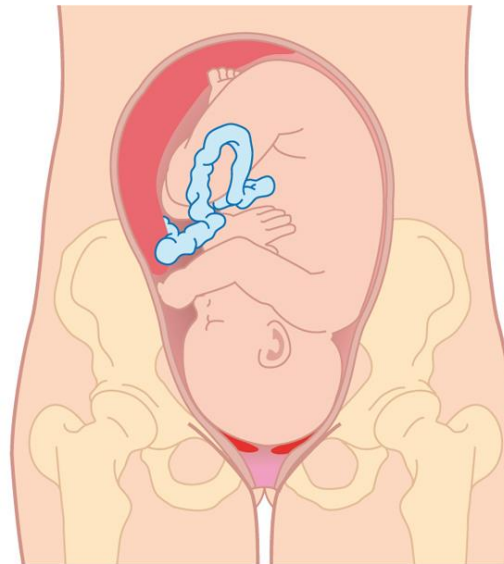
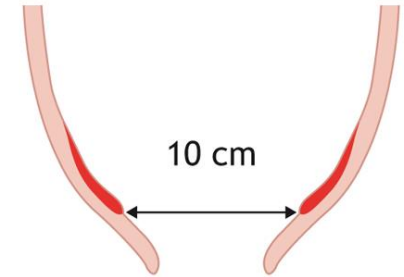
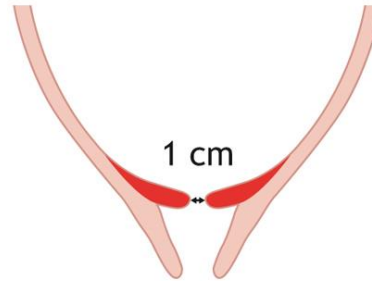
- Verweking
- Verstriking
- Ontsluiting

✓ Vochtblaas

- Vliezen gebroken?

✓ Voorliggend deel

- ligging
- Indaling

Maximaal comfort bieden aan parturiënte en haar partner

Hoe kan ik de pijn verzachten tijdens de arbeidsfase?

▪ Niet medicamenteus - tips voor partner !

- ✓ Massage
- ✓ Bad of douche
- ✓ Warmte
- ✓ Eigen muziek te beluisteren (bluetooth)
- ✓ Bewegen / bal

Maximaal comfort bieden aan parturiënte en haar partner

✓ Waterbevalling

Pijnbeleving in het water is anders.

De pijn wordt meer verdeeld over het lichaam en de warmte van het water helpt ook beter te ontspannen.

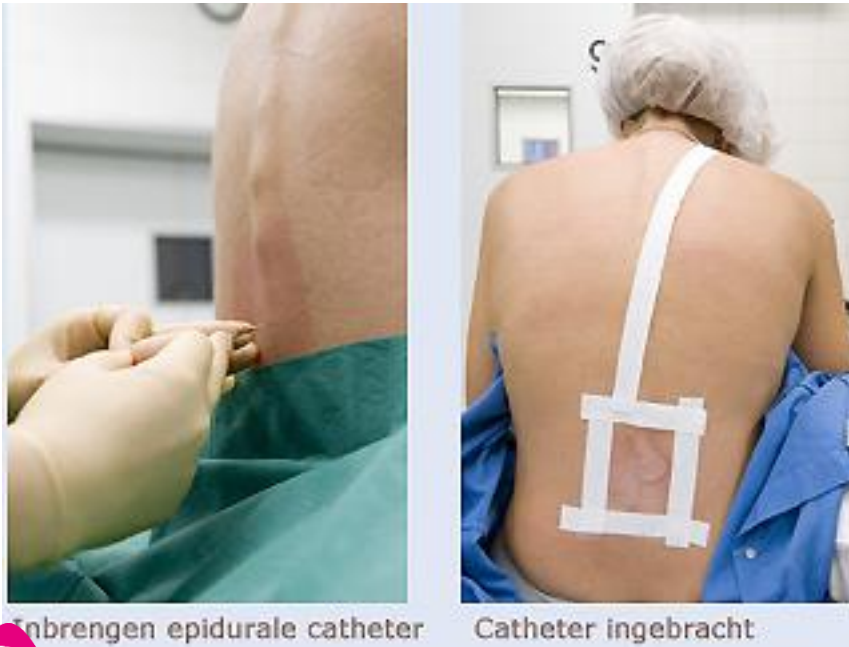
Interesse voor badpartus ? Bespreek dit vooraf met je arts.

Voorwaarden waterpartus ? Een ongecompliceerde ZGS en bevalling (niet bij meconiaal vruchtwater, prematuriteit, verhoogde RR,...)

Medicamenteus = epidurale verdoving

Indien voorgaande pijnbehandeling niet voldoende is, kan er worden gekozen voor een epidurale verdoving. De anesthesist spuit tussen twee wervels een lokaal verdovingsmiddel in, in de epidurale ruimte in de onderrug. Hierdoor vermindert de pijn die afkomstig is van de baarmoeder en baarmoederhals. (= Toestemming geven en korte pre-anaesthesie vragenlijst invullen)

- ✓ Continu CTG en bloeddrukcontrole
- ✓ Niet meer uit bed
- ✓ Eventuele blaaslediging

Niet vorderende arbeid

- ✓ Vliezen breken
- ✓ Weeën stimulerende medicatie via infuus
- ✓ Steeds in samenspraak met de gynaecoloog

Uitdrijvingsfase

Geboorte van de baby door persweeën

- ✓ Bij volledige ontsluiting
- ✓ Baby op bekkenbodern
- ✓ Persdrang
- ✓ Gynaecoloog wordt verwittigd net voor de geboorte
- ✓ Kinderarts niet systematisch aanwezig bij geboorte

Enkel indien nodig wordt er een knip of episiotomie geplaatst.

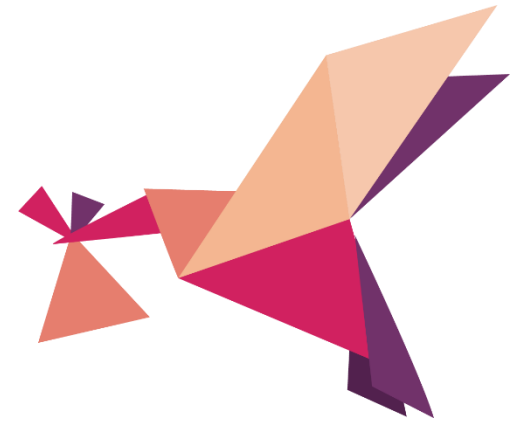

Nageboorte

- ✓ Geboorte van de placenta
- ✓ Controle bloedverlies
- ✓ Hechten van eventuele episiotomie of ruptuur

Keizersnede

Wanneer een bevalling langs natuurlijke weg onveilig of onmogelijk is, zal een sectio of keizersnede worden uitgevoerd in de operatiezaal.

Primaire keizersnede = gepland vb stuitligging

Secundaire keizersnede = ongepland / spoed

(Geplande) Keizersnede

- ✓ Voorbereiding bij vroedvrouw prenatale consultatie
- ✓ Opname materniteit of verloskwartier dag keizersnede
- ✓ Begeleiding door vroedvrouw , zo mogelijk mee naar OK
- ✓ Partner mag mee naar OK (zo geplande keizersnede + covid-19 negatieve moeder)
- ✓ Huid-op-huidcontact door partner op materniteit
- ✓ Baby naar recovery bij moeder ,zo mogelijk
- ✓ Borstvoeding op recovery/ontwaakzaal
- ✓ Mama zo snel mogelijk terug op kamer
- ✓ Pijnpomp, blaassonde, infuus voor 24 uur
- ✓ Ontslag(normaal dag 5) in samenspraak gynaecoloog/kinderarts

Eerste zorgen baby

- ✓ huid-op-huidcontact moeder en kind
- ✓ Eerst zorgen baby
  - ✓ Wegen, meten
  - ✓ Schedelomtrek
  - ✓ Vitamine K
  - ✓ Aankleden
- ✓ Identificeren baby
- ✓ Verder aankleden
- ✓ Eerste flesvoeding of eerste borstvoeding

Bij covid-19 positieve moeder : skinnen en borstvoeding pas na wassen bovenlichaam moeder

Verblijf ziekenhuis na bevalling

- ✓ Baby mag bij de mama op kamer blijven, als gezondheidstoestand kind en moeder dit toelaten
- ✓ Ontslag : dag van de geboorte = dag 0

Gewone vaginale bevalling : ontslag dag 3

Keizersnede : ontslag dag 5

Ontslag vroeger of later is steeds in samenspraak met gynaecoloog, kinderarts, toestand kind/moeder, ... ?

- ✓ Opvolging thuis door zelfstandige vroedvrouw, kraamhulp, ...

**Durf vragen te stellen,
ons team staat klaar voor jou !**

Verblijf materniteit

- Hulp bij zelfzorg
- Eventueel wondzorg bij mama
- Nazicht parameters, baarmoederstand en bloedverlies
- Bloedafname op dag 1
- Medicatie toedienen, indien nodig
- Educatie en voorlichting voor zorg aan baby/voeding
- Ondersteuning bij borstvoeding of flesvoeding
- Voorbereiding op ontslag
- Meer info over dagindeling, gebruik wifi, cafetaria,... kan u terugvinden in de brochure 'Bevallen in het A.S.Z.' + op de infobladen in infohouder kamer
- Bezoekregeling : raadpleeg algemene website A.S.Z.

Verblijf baby op dienst neonatologie

Neonatologie / prematurenafdeling

- ✓ Vroeggeboorte
  - ✓ Te laag geboortegewicht
  - ✓ Ademhalings- of voedingsproblemen
  - ✓ Aangeboren afwijkingen
  - ✓ Infecties
  - ✓ Problemen bij de geboorte
  - ✓ Intensieve fotherapie
- > Bezoek : ouders (volgens afspraak ZH)
- Invullen dagboek** (= bezoek, babybadje + voeding geven,..... plannen met verpleegkundige)

Ontslag materniteit A.S.Z.

- ✓ Ontslaggesprek met vroedvrouw
- ✓ Beantwoorden van vragen
- ✓ Nazicht voor ontslag door kinderarts en gynaecoloog
- ✓ Nacontrole afspraak gynaecoloog/pediater in orde?
- ✓ Hiepruk door vroedvrouw ziekenhuis (na 72u) of zelfstandige vroedvrouw thuis, naar keuze .

! Informeer reeds op voorhand naar zelfstandige vroedvrouw aan huis.

Hielprik of FKU test

De FKU test spoort door een kleine prik in de hand of de hiel van het kindje , 11 aangeboren ziekten op.

Een aantal druppels bloed worden opgevangen op een **speciaal kaartje** en opgestuurd naar een laboratorium dat aangewezen is door de Vlaamse overheid , per ziekenhuis. Voor het A.S.Z. is dit het **screeningslabo in Edegem**.

Deze test is gratis en wordt geadviseerd te doen **tussen 72 en ten laatste 96 uur na de geboorte !**

Je krijgt een infofolder na geboorte met info over welke ziekten worden opgespoord (oa hormonale en metabole stoornissen)

Resultaat : bij een afwijkend of onduidelijk resultaat wordt je kinderarts verwittigd en is een tweede test nodig.

Verdere opvolging thuis

- Zelfstandige vroedvrouw naar keuze of 10de maand
- Kraamzorg / familiehelp,... (best vooraf aanvragen)
- Kind en Gezin
- Kinderarts
- Gynaecoloog
- Kinesist
- .....

Kind & Gezin

Vragen?

Afspraak maken bij de gynaecoloog

Telefonisch

T 053 76 66 10 (Aalst)

T 054 43 21 32 (G'bergen)

Afspraak maken bij de vroedvrouw

T 053 76 66 10 (campus Aalst)

E gynaecologie.asz@asz.be

Contact verloskamer :

T 053 76 42 22

Vragen na bevalling/materniteit

T 053 76 42 00

Flesvoeding

- Soort melkpoeder wordt gekozen naargelang
  - gewicht
  - zwangerschapsduur bij geboorte
  - allergieën bij ouders / oudste kind
  - voorkeur ouders
- Wegwerpflesjes (eenmalig gebruik)
- Brochure over 'flesvoeding' (K&G). Extra info omtrent het klaarmaken van een flesje bij ontslag.

Flesvoeding

- Geen stalen melkpoeder mee naar huis
- Eerste leeftijdsmelk aan te kopen bij de apotheek
- Soort water voor flesvoeding?
  - Niet-bruisend drinkwater arm aan mineralen
  - Zie etiket 'geschikt voor de bereiding van babyvoeding'.
- Dostinex (om melkproductie tegen te gaan)

Borstvoeding

Meer kans op succesvolle borstvoeding als je :

- Als zwangere goed geïnformeerd bent.
- Vertrouwen hebt in jezelf en je baby.
- Goed ondersteund wordt door je omgeving
-

Borstvoeding

Eerste aanleggen, liefst binnen het uur na de bevalling

- Eerste borstvoeding heel belangrijk voor inprenting zuiggedrag bij baby
- Baby eerste uur meestal zeer alert

Borstvoeding

Benefits of Skin-to-Skin

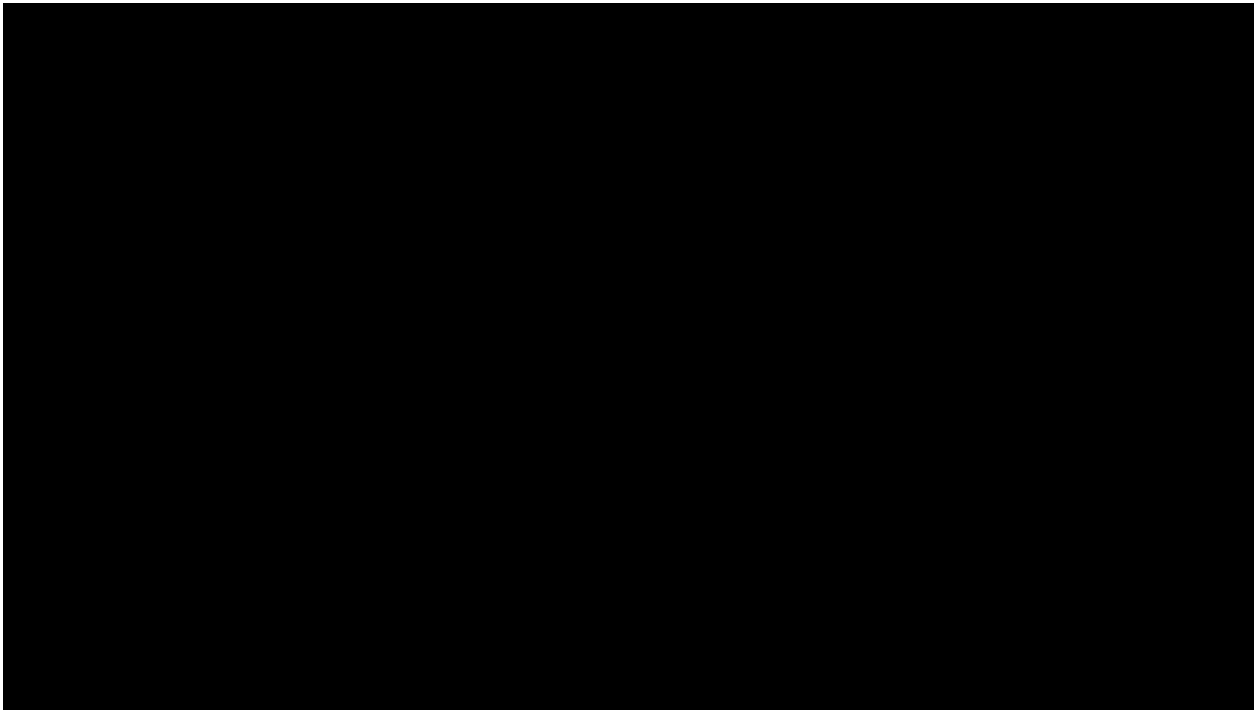
Borstvoeding

Breast crawl

Elke gezonde pasgeborene kan zelf de weg naar de borst vinden, wanneer je hem onmiddellijk na de geboorte op de buik van de moeder legt en huid-huidcontact toepast.

Borstvoeding

Borstvoeding

Hormonale werking

- Prolactine = melkmaker
  - Automatische stijging na de geboorte van de placenta
  - Stijging door veelvuldig aanleggen
- Oxytocine = zorgt voor de toeschietreflex
  - Wordt sterk beïnvloed door emoties
  - Daling door stress, vermoeidheid, onzekerheid...

Borstvoeding

Vraag en aanbod

Drinken aan de borst
(frequentie belangrijker dan duur)

↑ prolactinespiegel in het bloed

↑ melkproductie

**Hoe meer de baby drinkt, hoe meer
melk er wordt aangemaakt**

Borstvoeding

- Hoe leg je je baby goed aan?
- Hoe lang duurt een voeding?
- Hoe vaak voeden?
- Hongersignalen
- Hoe weet ik of mijn baby genoeg krijgt?

Borstvoeding

- Eerste dagen = oefendagen.
- Geen zorgen als het dan nog niet goed lukt.
- Veel huid-op-huidcontact
- Geduld
- Manueel afkolven en druppeltjes moedermelk bijgeven

Borstvoeding

Ondersteuning door team

- Persoonlijke aanpak – bespreking in team /overdracht
- Begeleiding bij het aanleggen (ook bij opname neonatologie)
- Begeleiding bij afkolven en bijvoeden zo nodig
- Overdracht naar en opvolging door zelfstandige vroedvrouw thuis

Borstvoeding

Meer info

- Brochure ASZ 'Borstvoeding'
- Brochure Kind&Gezin
- Prenatale consultatie bij de vroedvrouw/
lactatiekundige

